

Sygn. akt III RC 407/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 czerwca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Piotr Kawecki

Protokolant sekr. sądowy Monika Smolarek

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2018 r. w Toruniu

sprawy z powództwa **P. J.**

przeciwko **W. J.**

o podwyższenie alimentów

i z powództwa wzajemnego **W. J.**

przeciwko **P. J.**

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

I. oddala powództwo główne,

II. oddala powództwo wzajemne,

III. przyznaje ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu na rzecz radcy prawnego M. C. kwotę (...) zł (sto dwadzieścia złotych) wraz z należną stawką podatku VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną P. J. z urzędu w zakresie powództwa głównego,

IV. zasądza od W. J. na rzecz P. J. kwotę (...) zł ((...)) wraz z należną stawką podatku VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną P. J. z urzędu w zakresie powództwa wzajemnego

V. odstępuje od obciążania P. J. kosztami postępowania w zakresie powództwa głównego.

Sygn. akt III RC 407/16

UZASADNIENIE

P. J. w dniu (...) r. wniósł pozew przeciwko W. J. domagając się podwyższenia alimentów zasądzonych na jego rzecz, na mocy wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia (...), sygn. akt III RC (...) z kwoty po (...) zł miesięcznie do kwoty po (...) zł miesięcznie, poczynając od dnia wniesienia pozwu oraz domagając się zasądzenia od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego przez radcę prawnego.

W uzasadnieniu powód wskazał m.in., że od wydania wskazanego orzeczenia doszło do istotnej zmiany stosunków: realnie zwiększyły się jego usprawiedliwione potrzeby, wzrosły także możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego, którego dochody kształtują się obecnie w granicach (...) zł netto. Powód wskazał, że pomimo osiągnięcia przez niego pełnoletności i podjęcia pracy zarobkowej, jest osobą samodzielną jedynie pozornie - ze względu na chorobę - ograniczenia w sferze emocji i intelektu - uzależniony jest od wsparcia matki. Jego stan zdrowia nie pozwala na zarabkowanie i uczestnictwo w życiu społecznym w szerszym zakresie, w związku z czym nie jest w stanie

zgrupować środków niezbędnych do życia. Alimenty w obecnej wysokości są niewystarczające dla zaspokojenia jego usprawiedliwionych potrzeb, które – jak sprecyzował to w toku procesu (k.295 akt) - bez uwzględnienia wydatków na zalecaną terapię, suplementację wspomagającą układ nerwowy, udział w życiu kulturalnym, wypoczynek – wynoszą minimum (...) zł.

Pozwany W. J. w odpowiedzi na pozew z dnia (...) r. wniósł o oddalenie powództwa oraz wniósł powództwo wzajemne domagając się ustalenia, że jego obowiązek alimentacyjny wobec P. J., wynikający z wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Toruniu w sprawie III RC (...) ustalony w kwocie (...) zł miesięcznie, wygaś z dniem wytoczenia powództwa oraz wniósł o zasądzenie od P. J. na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew i pozwu wzajemnego W. J. wskazał, że jego syn jest osobą pełnoletnią i zdobył już wyuczony zawód, który umożliwia mu podjęcie pracy w pełnym wymiarze. Pozwany, powód wzajemny zakwestionował rzekomo zły stan zdrowia P. J., wskazując że przy odrobinie zaangażowania, jest on w stanie znaleźć zatrudnienie pozwalające mu na samodzielne utrzymanie.

W. J. wskazał nadto, że powód, pozwany wzajemny zamieszkuje nieodpłatnie w nieruchomości stanowiącej współwłasność jego i jego byłej małżonki - B. B. (1). W. J. przyznał, że uzyskuje dochód w kwocie ok. (...) zł, zaznaczył jednak, że ponosi znaczne wydatki z tytułu utrzymania własnego (w tym: wynajem mieszkania za kwotę (...) zł) i córki E. J. (alimenty w kwocie (...) zł i połowa kosztów jej leczenia). Zdaniem W. J. powód, pozwany wzajemny uzyskał faktyczną możliwość samodzielnego utrzymania się, co pociąga za sobą nie tylko konieczność oddalenia powództwa o podwyższenie alimentów, ale także ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego według zasad opisanych w art. 133§1 kro.

Powód i pozwany wzajemny w toku postępowania podtrzymał powództwo i wniósł o oddalenie powództwa wzajemnego.

Pozwany i powód wzajemny w toku postępowania wniósł o oddalenie powództwa i podtrzymał powództwo wzajemne.

Sąd ustalił, co następuje

P. J., ur. (...) w T., jest dzieckiem pochodzącym ze związku małżeńskiego W. J. i B. J. (obecnie B.).

/okoliczność bezsporna a ponadto dowód:

odpis skrócony aktu urodzenia – k. 4 akt III RC (...) SR w Toruniu

odpis skrócony aktu małżeństwa – k. 4 akt III RC (...) SR w Toruniu /

Wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia (...) wydanym w sprawie III RC (...) Sąd zasądził od pozwanego W. J. na rzecz małoletniego wówczas P. J. rentę alimentacyjną w kwocie (...) zł miesięcznie.

P. J. miał wówczas (...) lat. Matka P. J. pozostawała wówczas bez pracy, zajmowała się wychowywaniem dzieci. W. J. pracował wówczas w charakterze kierowcy, zatrudniony był w P.H.U. (...) G. M., jego zarobki wynosiły (...) zł netto miesięcznie, wyjeżdżając w trasy otrzymywał diety. W. J. nie interesował się wówczas rodziną, zarobione pieniądze przepijał. Żona pozwanego utrzymywała wówczas rodzinę z pieniędzy uzyskanych ze sprzedaży domu odziedziczonego po babce W. J..

Dowody: wyrok zaoczny i odpis wyroku zaocznego – k. 12 i (...) akt III RC (...) SR w Toruniu

Pozew – k. 2 akt III RC (...) SR w Toruniu,

Zaświadczenie o zatrudnieniu – k. 3 akt III RC (...) SR w Toruniu

wyjaśnienia B. J. – k. 10-11 akt III RC (...) SR w Toruniu

Obecnie P. J. ma (...) lat. U powoda, pozwanego wzajemnego występują następstwa mózgowego porażenia dziecięcego. P. J. cierpi na dolegliwości natury neurologicznej, psychiatrycznej oraz psychologicznej; występują u niego zaburzenia zachowania i emocji. P. J. ukończył naukę w Zespole Szkół (...) dnia (...), nie uzyskał jednak tytułu zawodowego cukiernika, gdyż nie zdał egzaminu zawodowego. Do powtórnych egzaminów w tym zakresie P. J. nie podchodził już. W ramach badań komisji wojskowej i jej orzeczenia P. J. został zakwalifikowany do kategorii (...). Wkrótce po ukończeniu szkoły, w dniu (...). P. J. rozpoczął pracę polegającą na sprzątaniu w kinie (...) w T.. P. J. pracował najpierw w ramach umowy zlecenia zawartej z firmą (...) Sp. z o.o. w W. za wynagrodzeniem kwocie (...) zł netto miesięcznie, obecnie, od (...) umowę zlecenia zawarł ma z innym już podmiotem, za wynagrodzeniem (...) zł netto miesięcznie. Pracę tę uzyskał w decydującej mierze dzięki wsparciu swej matki – B. B. (1), dzięki niej jest w stanie tę pracę wykonywać i utrzymać. To dzięki temu, że P. J. pracuje wraz z matką, B. B. (1) jest w stanie wesprzeć syna w jego obowiązkach pracowniczych, wstawiać się za nim, uchronić go przed zwolnieniem.

Miejski Zespół d. N. w T. na podstawie analizy zgromadzonej dokumentacji – zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia P. J. z dnia (...), historii choroby, przeprowadzonego wywiadu i bezpośredniego badania stwierdził, że ze względu na naruszoną sprawność organizmu P. J. nie wymaga pomocy osób innych w pełnieniu ról społecznych, zdolny jest do podjęcia zatrudnienia dostosowanego do warunków psychofizycznych na otwartym rynku pracy. Decyzją z dnia (...) organ ten zaliczył powoda, pozwanego wzajemnego do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Na mocy orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia (...). P. J. został uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy do dnia (...).

Aktualnie P. J. uzyskuje dochód w wysokości (...) zł, na który składają się:

- renta socjalna z tytułu niezdolności do pracy – (...) zł netto,
- wynagrodzenie z umowy zlecenia – (...) zł netto,
- alimenty zasądzone od W. J. – (...) zł

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu wydanym w sprawie I C (...) z dnia (...). rozwiązano małżeństwo W. J. i B. J. (obecnie B.) przez rozwód. Obecnie toczy się postępowanie o podział majątku wspólnego pomiędzy byłymi małżonkami. W ramach tego postępowania sprzedana została zabudowana nieruchomość przy ul. (...) w T., w której powód dotychczas zamieszkiwał. Po podziale sumy uzyskanej ze sprzedaży tej nieruchomości B. B. (1) i W. J. otrzymali po (...) zł, co do pozostałej kwoty (...) zł toczy się jeszcze postępowanie.

Obecnie, od (...) P. J. mieszka wraz z matką B. B. (1) i siostrą w wynajmowanym mieszkaniu o powierzchni 51 metrów kwadratowych, składającym się z 2 pokoi, kuchni i łazienki. Mieszkanie to położone jest w pobliżu kina (...) w którym powód, pozwany wzajemny pracuje; P. J. do pracy chodzi pieszo, nie ma więc obecnie potrzeby wykupowania biletu sieciowego na komunikację miejską. Opłaty związane z użytkowaniem tego lokalu wynoszą miesięcznie około:

- (...) zł wynajem,
- (...) zł opłaty czynszowe,
- (...) zł opłaty za prąd,
- (...) zł opłaty za zużycie wody

z czego na powoda, pozwanego wzajemnie przypada 1/3 tych opłat, a więc łączna kwota ok. (...) zł ((...) zł : 3)

Pozostałe usprawiedliwione koszty utrzymania P. J. wynoszą:

- ok. (...) zł wyżywienie,
- ok. (...) zł środki czystości i kosmetyki,
- ok. (...) zł telefon i internet (ok. (...) zł na 3 domowników)
- ok. (...) zł odzież i obuwie,
- ok. (...) zł lekarstwa

tj. łącznie, wraz z opłatami mieszkaniowymi ok. (...) zł.

Dodatkowo powód, pozwany wzajemny powinien korzystać z terapii tlenowej, tzw. hiperbarycznej – jej koszt to ok. (...) zł miesięcznie i suplementacji z powodu spadku masy ciała. Te ostatnie usprawiedliwione potrzeby P. J. nie są obecnie zaspokajane.

Powód zamierza wraz z mamą B. B. (1) i siostrą zakupić własne mieszkanie. Gromadzi na ten cel środki uzyskiwane w ramach renty socjalnej.

Dowody: dokumenty dot. zatrudnienia P. J. i wynagrodzenia – k. 13, 83, 84, 85, 180, 192, 300-301

opinia Poradni P. P. – k. 14-15 akt,

orzeczenia o niepełnosprawności – k. 16,(...),(...)

orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – k. 18 – 20

dokumentacja lekarska – k. 86,134-179, 214-231,255-266,

odpis księgi wieczystej – k. 103-106

świadectwo ukończenia szkoły – k. 181-182,

pismo z urzędu pracy – k. 190,

zeznania świadka B. B. (1) – k. 194v – 196, 324-325

zeznania świadka A. M. – k. 267v-268,

zeznania świadka M. D. – k. 268-268v,

orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z (...). – k. 273-274

orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k. 283-284

decyzja o przyznaniu renty socjalnej – k. 297-299,

umowa najmu lokalu – k. 302-306,

zaświadczenie lekarskie – k316,

cennik suplementu N. – k. 317-318

wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu w sprawie I C (...) – k. 52-53

zeznania P. J. – k. 333v- 334

W. J. zatrudniony jest od (...) w firmie (...) Sp. z o.o. na stanowisku kierowcy międzynarodowego za wynagrodzeniem netto ok. (...) zł. Pozwany, powód wzajemny świadcząc przewozy międzynarodowe przez około 3 tygodnie w ciągu każdego miesiąca przebywa poza krajem, na pokrycie kosztów utrzymania otrzymuje dietę w wysokości ok. (...) Euro dziennie – co daje średni dochód w wysokości ok. (...) zł miesięcznie. W rzeczywistości pozwany, powód wzajemny przeznacza połowę swej diety (ok. (...) Euro) na swe utrzymanie za granicą – głównie na jedzenie, oszczędza na hotelach śpiąc w samochodzie. W. J. ma na utrzymaniu córkę E. J. i płaci tytułem kosztów jej utrzymania kwotę (...) zł miesięcznie, a także zobowiązany jest do partycypowania w połowie w kosztach jej leczenia, płaci też kwotę (...) zł alimentów na rzecz syna (wcześniej, w okresie roku 2015, W. J. dobrowolnie przekazywał na ten cel kwotę (...) zł miesięcznie). Pozwany, powód wzajemny wynajmuje mieszkanie w C. – koszt najmu i opłat eksploatacyjnych za ten lokal to kwota ok. (...) zł. Pozwany, powód wzajemny jest współwłaścicielem samochodu marki M. - kupił go jeszcze w trakcie trwania małżeństwa za pieniądze pochodzące z kredytu zaciągniętego jeszcze wówczas z żoną. Był to kredyt w kwocie (...) zł, udzielony na okres 5 lat, z miesięczną ratą spłaty w kwocie ok. (...) zł. W. J. obecnie sam spłaca ten kredyt, będzie to czynił jeszcze przez ok. rok. Obecna wartość rynkowa pojazdu marki M. to ok. (...) tysięcy złotych. Obecnie W. J. posiada także stary motocykl o szacunkowej wartości (...) zł. Z racji dojazdów do pracy w H. pozwany, powód wzajemny wydaje miesięcznie ok. (...) zł na paliwo (ok. 160 litrów za ok. 5 zł za litr). Na pozostałe swe utrzymanie (zakup środków higieny, odzież, obuwie) przeznacza ok. (...) zł. Łączny koszt pokrywania zobowiązań W. J. i koszt jego utrzymania zamyka się w kwocie ok. (...) zł. Pozwany pomaga także swym schorowanym rodzicom kupując im węgiel na zimę za kwotę około (...) zł rocznie.

Dowody: potwierdzenia przelewów alimentów – k. 9-12,

zaświadczenie o zarobkach – k. 51,

umowa najmu lokalu mieszkalnego –k. 100-102,

zeznania świadka H. J. –k. 241v-242v

zeznania świadka K. F. – k. 242v-243v,

zeznania W. J. – k. 334-335

Matka P. B. B. mieszka wraz z nim i córką w wynajmowanym mieszkaniu. Po rozwodzie z W. J. związała się nieformalnie z innym mężczyzną, który pracuje w tej samej firmie co jej były mąż. B. B. (1) zatrudniona jest w ramach umowy zlecenia na warunkach i za wynagrodzeniem tożsamymi z wynagrodzeniem P. J.. Pomimo niewielkich dochodów z tytułu zatrudnienia B. B. (1) nie rozważała zmiany zatrudnienia, albowiem jest świadoma tego, że bez jej pomocy w pracy P. J., nie utrzymałby on dotychczasowego zatrudnienia.

Dowody: zeznania świadka B. B. (1) – k. – k. 194v – 196, 324-325

zeznania świadka A. M. – k. 267v-268,

zeznania świadka M. D. – k. 268-268v

zeznania P. J. – k. 333v- 334

Sąd zważył co następuje

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie zgromadzonych dokumentów, w tym znajdujących się w aktach sprawy III RC (...) Sądu Rejonowego w Toruniu, zeznań stron procesu, a także zeznań świadków B. B. (1), A. M., M. D. które uznano za wiarygodne, gdyż były zgodne z pozostałym materiałem dowodowym w sprawie, logiczne i znalazły potwierdzenie w stosownych dokumentach zebranych w sprawie. W niewielkim tylko zakresie Sąd dał wiarę zeznaniom świadków H. J. i K. F. – w tej ich części, która ogólnie tylko odnosi się do wskazania rodzaju zatrudnienia W. J. i zasad wykonywania przez niego pracy, posiadanego majątku. Sąd nie dał wiary zeznaniom tych świadków w części

dotyczącej przede wszystkim stanu zdrowia P. J., jego możliwości zatrudnienia i wykonywania pracy. Świadkowie ci – odpowiednio matka i bratanica W. J., w sposób widoczny związani byli emocjonalnie z W. J. i swymi zeznaniami próbowali go wspierać, otwarcie przyznając, że przed rozprawą na którą zostali wezwani w charakterze świadków rozmawiali z W. J. o okolicznościach sprawy, a H. J. przyznając nawet, iż zapoznała się z pismami procesowymi stron i przygotowała sobie notatki. Trudno dać wiarę zeznaniom tych świadków w tej części, z której wynika, że P. J. był i jest w zasadzie osobą zdrową, zarówno fizycznie jak i psychicznie, że funkcjonuje społecznie w sposób prawidłowy, że mógłby podjąć zatrudnienie w szerszym zakresie – przeczy temu choćby zgromadzona dokumentacja medyczna P. J. i kolejne na przestrzeni lat orzeczenia o jego niepełnosprawności. Ustalenia stanu faktycznego poczyniono również na podstawie dokumentów urzędowych i prywatnych, których domniemanie autentyczności wynikające z art. 245 kodeksu postępowania cywilnego – a w odniesieniu do dokumentów urzędowych również zgodności z prawdą tego co zostało w nich zaświadczone, wynikające z art. 244 kpc – nie zostały podważone.

Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanego o przeprowadzenie dowodu opinii biegłego z dziedziny medycyny pracy specjalizującego się w badaniach osób o zaburzeniach psychiatryczno – neurologicznych na okoliczność zbadania stanu zdrowia powoda, w szczególności jego zdolności do wykonywania pracy zarobkowej, jako niezasadny. Powyższy wniosek dowodowy zgłoszony został w sytuacji przedłożenia przez P. J. wydanego w dniu (...) przez Miejski Zespół d. N. w T. orzeczenia o lekkim stopniu jego niepełnosprawności (k. 273-274 akt) z którego wynika, że ten może wykonywać prace dostosowane do możliwości psychofizycznych na otwartym rynku pracy i następczego przedłożenia orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia (...) (k. 283-284 akt) ustalającego, że P. J. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy do (...). Otóż na mocy art. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2018.511 j.t.) orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o:

1) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2, i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

1a) niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy wymienionej w pkt 1, jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

2) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt 1, jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;

3) częściowej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 3, oraz celowości przekwalifikowania, o którym mowa w art. 119 ust. 2 i 3 ustawy wymienionej w pkt 1, jest traktowane na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

W przepisie tym w zamkniętym katalogu wskazano orzeczenia wydawane przez lekarza orzecznika ZUS, które należy traktować jak orzeczenia o określonym stopniu niepełnosprawności. Szczególnego podkreślenia wymaga, że owo zrównanie orzeczeń dokonane w przepisie ma charakter jednostronny. Oznacza to, że określone orzeczenia są traktowane jak orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na mocy powyższego przepisu. Nie ma jednak podstaw prawnych do zrównania wskazanych orzeczeń w odwrotnym kierunku, co oznacza, że orzeczenia o stopniu niepełnosprawności nie są traktowane jak orzeczenia o niezdolności do pracy, o niezdolności do samodzielnej egzystencji czy o celowości przekwalifikowania. Znajduje to potwierdzenie w orzecznictwie sądowym. W wyroku z dnia 4 lutego 2010 r. Sąd Najwyższy stwierdził, że „osoba, która ze względów dotyczących rehabilitacji uzyskała orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności nie staje się tylko z mocy tego orzeczenia osobą całkowicie niezdolną do pracy, z pominięciem warunków całkowitej niezdolności do pracy określonych w ustawie z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”. W wyroku z dnia 17 lutego 2009 r. Sąd Najwyższy orzekł, że „niepełnosprawność nie jest odpowiednikiem niezdolności do pracy rozumianej jako utrata zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i brak rokowań co do odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (art. 12 ust. 1 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach), gdyż zdefiniowana została jako

spowodowana naruszeniem sprawności organizmu niezdolność do wypełniania ról społecznych". W wyroku z dnia 26 lipca 2001 r. Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że „orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane w trybie przepisów ustawy z 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie jest równoznaczne z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS wydanym w trybie przepisów ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Nie wywiera zatem skutków prawnych, jakie ustawa łączy z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS".

Orzeczenia wydawane przez lekarza orzecznika ZUS służą innym celom niż orzeczenia o niepełnosprawności. Cele te w pierwszej kolejności wiążą się z zabezpieczeniem osoby niezdolnej do pracy lub do samodzielnej egzystencji przed negatywnymi skutkami tych stanów w sferze zarobkowej. Sposobem tego zabezpieczenia są różnego rodzaju świadczenia, przede wszystkim o charakterze pieniężnym, stąd znane określenie „orzecznictwo dla celów rentowych". Natomiast inne skutki powoduje wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Generalnie skupiają się one wokół objęcia osoby niepełnosprawnej systemem rehabilitacji zawodowej i społecznej, przez który ma nastąpić możliwie pełne włączenie osoby niepełnosprawnej do życia społecznego, stąd określenie „orzecznictwo dla celów pozarentowych".

W świetle powyższych rozważań uznać należało, że każda osoba niezdolna do pracy jest osobą niepełnosprawną, jednak nie każda osoba niepełnosprawna jest niezdolna do pracy. Dzieje się tak dlatego, że niepełnosprawność może dotyczyć innej sfery życia społecznego niż ta związana z wykonywaniem pracy zarobkowej. Skutkiem niezdolności do wypełniania ról społecznych może być, ale nie musi, niezdolność do pracy.

Skutkiem powyższych rozważań Sąd oddalił wnioski dowodowe pozwanego, powoda wzajemnego uznając, iż P. J. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, a orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia (...) straciło na aktualności. Bez znaczenia jest tu również podnoszona przez W. J. okoliczność, iż P. J. podczas komisji wojskowej został zakwalifikowany do kategorii (...). Cel orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej jest całkowicie odmienny, nie można wyprowadzać z tego faktu wniosku, iż powód jest osobą zdolną bądź też nie do zatrudnienia, nadto badanie to miało miejsce w dacie osiągnięcia przez P. J. pełnoletności i na chwilę obecną jego stan zdrowia może być i w rzeczywistości jest zgoła odmienny. W okolicznościach niniejszej sprawy okolicznością bezsporną jest to, że powód, pozwany wzajemny świadczy jednak pracę na podstawie umowy zlecenia, uznać więc należało, że wykorzystuje swoje możliwości zarobkowe w sposób maksymalny. Ze względu na ograniczenia zdrowotne nie jest w stanie podjąć bardziej wymagającej pracy i osiągać wyższych dochodów. Utrata prawa do renty socjalnej spowodowałaby wzrost jego usprawiedliwionych lecz już wówczas niezaspokojonych potrzeb.

Zgodnie z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte pozwie, pismach procesowych złożonych w sprawie, którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w odpowiednim zakresie, potwierdzenie w pozostałym materiale procesowym.

W myśl art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

W przypadku powództwa o podwyższenie alimentów przez „zmianę stosunków” rozumieć należy zmianę przesłanek wymienionych w art. 133 § 1 i art. 135 kro określających wysokość alimentów, tj. istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej do alimentów lub istotne zwiększenie się możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji.

Zgodnie z powołanymi przepisami art. 133 § 1 i §3 i art. 135 kro kwota alimentów należnych dziecku, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie a nie posiada majątku przynoszącego dochód, zależy od usprawiedliwionych potrzeb dziecka oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości każdego z ich rodziców, albowiem obowiązek alimentacyjny spoczywa w odpowiednich częściach na obojgu rodzicach, stosownie do ich aktualnych możliwości finansowych. Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka

pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

Oznacza to, że również W. J. powinien ponosić odpowiednią część wszystkich wydatków związanych z utrzymaniem syna w postaci: zakupu wyżywienia, ubioru, leków oraz innych wydatków niezbędnych do jego prawidłowego rozwoju i wychowania.

Stosownie do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w uchwale z dnia 9 listopada 1994r., sygn. akt III CZP 138/94, podstawą obliczenia wysokości alimentów jest dochód netto (a nie brutto) zobowiązanego (OSNC Nr 3/1995, poz.43, glosy aprobujące Tadeusz Smoczyński OSP Nr 9/1995, poz.194, oraz Zdzisław Krzemiński „Monitor Prawniczy” Nr 4/1995, str.113).

W ocenie Sądu Rejonowego od chwili orzekania w przedmiocie alimentów zmienił się szereg okoliczności faktycznych, niemniej nie doszło do istotnej zmiany stosunków, o której mowa w art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Pomimo upływu niemal (...) lat od zasądzenia alimentów na rzecz P. J., spadku w tym okresie siły nabywczej pieniądza, pojawienia się nowych potrzeb i zdecydowanie wyższych wydatków P. J. związanych przede wszystkim z wyżywieniem, koniecznością jego leczenia i rehabilitacji, zakres obowiązku alimentacyjnego W. J. nie powinien zostać zmieniony. P. J. jest osobą już pełnoletnią, z tytułu całkowitej niezdolności do pracy uzyskuje rentę socjalną, a także pomimo orzeczonej niezdolności do pracy podjął wysiłek pracy i uzyskuje wynagrodzenie. W tym zakresie obiektywnie uznać należało, że wykorzystuje on swoje możliwości zarobkowe w znacznym zakresie i uzyskuje z tego tytułu dochód pozwalający mu na zaspokojenie większości wykazanych, usprawiedliwionych potrzeb. Uzyskiwana przez P. J. renta z tytułu niezdolności do pracy, wynagrodzenie z umowy zlecenia, dotychczasowe alimenty w kwocie (...) zł pozwala mu na dysponowanie dochodem w wysokości (...) zł, a uwzględniając fakt, iż do alimentacji zobowiązana jest także, w choćby niewielkim zakresie – z uwagi na niewielkie możliwości majątkowe i zarobkowe - B. B. (1) - pozwala to na dysponowanie przez P. J. środkami finansowymi pozwalającymi już na zaspokojenie jego usprawiedliwionych potrzeb, także tych dotychczas niezaspokojonych, zamykających się w ogólnej kwocie ok. 1.700-1800 zł. Szacując wysokość usprawiedliwionych potrzeb P. J., Sąd uznał, iż są one niższe od deklarowanych – dotyczy to wydatków związanych z mieszkaniem (P. J. nie wykazał, by koniecznym było zaliczenie kwoty (...) zł „odstępnego” z tytułu zajmowania połowy mieszkania; z zeznań P. J. nie wynika, by musiał kupować bilet miesięczny, bowiem do pracy chodzi pieszo; koszt opłat za telefon i internet Sąd rozdzielił na 3 - wobec zeznań P. J., iż korzystają z tego wszyscy domownicy; kosztowne leczenie suplementacyjne spadku masy ciała Nutridrinkami zostało wskazane przez lekarza przykładowo (k. 316 akt), można więc stosować inne środki, doświadczenie życiowe wskazuje, że są także inne, tańsze suplementy diety – których koszt powinien oscylować w granicach ok. (...) zł miesięcznie).

Ustalając istnienie obowiązku alimentacyjnego W. J. i określając wysokość alimentów dla powoda, pozwanego wzajemnego P. J., Sąd odniósł się przede wszystkim do możliwości zarobkowych i majątkowych W. J. i zmian jakie zaszły w zakresie tych możliwości po dacie zasądzenia alimentów na rzecz P. J.. Choć porównanie wysokości zarobków uzyskiwanych przez W. J. w dacie zasądzenia alimentów i ich ówczesnej i obecnej siły nabywczej jest – z racji odległości czasowej trudne, jednak uznać należało, iż bez wątpliwości możliwości zarobkowe W. J. wzrosły, choćby z faktu, iż obecnie jest on kierowcą w transporcie międzynarodowym. Uzyskiwana przez pozwanego dieta z tytułu tych wyjazdów przeznaczana winna być na bieżące utrzymanie W. J. za granicą, jednakże z zeznań pozwanego, powoda wzajemnego wynika, że pewnym wysiłkiem udaje mu się zaoszczędzić około połowy kwot należnych diet, zatem obiektywnie dysponuje on dochodem wyższym niż wynikający z wynagrodzenia zasadniczego. Ustalając, czy obowiązek alimentacyjny W. J. wygasł, a jeżeli nie, to w jakiej wysokości winien zostać ustalony, Sąd brał pod uwagę fakt, iż po wydaniu wyroku zaocznego ustalającego alimenty dla P. J. doszło do zmiany stosunków w zakresie możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego, powoda wzajemnego – dodatkowo alimentuje on córkę kwotą (...) zł miesięcznie, ponosi opłaty za wynajem i utrzymanie mieszkania w C. w łącznej kwocie ok. (...) zł, dodatkowo spłaca samodzielnie zobowiązania zaciągnięte z B. J. (B.) w okresie małżeństwa – w łącznej kwocie ok. (...) zł. Pomimo ustalonej kwoty kosztów utrzymania własnego i spłaty zobowiązań W. J. przewyższającej osiągnięte przez niego dochody, uznać należało, iż ma on możliwość poczynienia choćby tylko niewielkich oszczędności, pozwalających

mu na alimentację P. J. w dotychczasowej wysokości – choćby kosztem okazywanej pomocy rodzicom (kwota (...) zł rocznie na zakup opału).

W ocenie Sądu, w możliwościach zarobkowych i majątkowych W. J. nie mieściła się jednak kwota z tytułu alimentów powyżej (...) zł miesięcznie. P. J. dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się, zaś obecnie ukształtowane świadczenie alimentacyjne W. J. z pewnością nie jest połączone z nadmiernym dla niego uszczerbkiem. Także zakres ustalonych, usprawiedliwionych potrzeb P. J. uzasadnia pozostawienie obowiązku alimentacyjnego W. J. na obecnym poziomie.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 138 kro orzeczono jak w punkcie I sentencji, oddalając powództwo główne jako niezasadne oraz oddalając w punkcie II sentencji - z powodów wyżej już opisanych - powództwo wzajemne o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego.

W punkcie III sentencji na podstawie § 10 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2015r. poz. 1805) Sąd przyznał na rzecz radcy prawnego M. C. kwotę (...) zł plus VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną P. J. z urzędu w zakresie powództwa głównego, zaś w punkcie IV wyroku Sąd zasądził – na mocy § 4 ust. 4 w zw. z § 2 punkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych od W. J. na rzecz P. J. kwotę (...) zł plus VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną P. J. z urzędu w zakresie powództwa wzajemnego. W punkcie VI wyroku Sąd odstąpił od obciążania P. J. kosztami postępowania w zakresie powództwa głównego.